

V JORNADES D'HISTÒRIA DE L'EDICIÓ

20-21
juny
2022

L'EXILI REPUBLICÀ DE 1939 I L'EDICIÓ: NOUS HORIZONS

FACULTAT D'INFORMACIÓ I MITJANS AUDIOVISUALS
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Saberes
conectados

REDES DE VENTA
Y CIRCULACIÓN DE IMPRESOS
EN ESPAÑA Y LATINOAMÉRICA

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat d'Informació
i Mitjans Audiovisuals

A les jornades ens ocuparem de la creació, l'edició, la circulació i la recepció dels llibres i les revistes dels refugiats republicans durant els anys quaranta, cinquanta i seixanta del segle passat, principalment a França i a Mèxic, però també a l'Argentina, l'Uruguai o a l'Espanya franquista.

El focus se situarà en l'estudi dels agents, principalment dels editors, i de les labors individuals i col·lectives que duen a terme en el manteniment dels valors culturals, socials i polítics que els van conduir a aquest desterrament, però també en els projectes empresarials i en els seus aspectes de funcionament.

Un altre punt important serà l'anàlisi de les publicacions periòdiques fetes des de l'exili i per a l'exili en països com ara Mèxic, on una comunitat de refugiats nom-

brosos permetia l'existència d'una xarxa de producció i de consum intern que, a més, proveïa d'altres països i fins i tot a l'interior. També s'analitzaran les connexions entre els diferents països que acolliren aquests refugiats i activistes culturals, així com de la comunicació d'aquests editors amb els que treballaven a Espanya, en unes difícils condicions censores i econòmiques.

A partir de fons patrimonials, d'eines tecnològiques, de portals disponibles a la xarxa i de noves investigacions, sabrem de la tasca de noms ben coneguts de l'edició de l'exili i d'altres que, menys cèlebres, encara queden per estudiar i reivindicar.

Dilluns, 20 de juny

>>>> > SALA D'ACTES

15.00 h Recepció i lliurament de documentació

15.45 h Benvinguda i presentació de les jornades. **Miquel Térmens**, **Pedro Rueda Ramírez** i **Lluís Agustí** (Universitat de Barcelona)

16.00 h CONFERÈNCIA INAUGURAL

Presentació: **Lluís Agustí** (Universitat de Barcelona)

Josep Mengual (*Negritas & cursivas*). *El llibre com a testimoni de continuïtat cultural: les editorials de l'exili català.*

16.30 h SESSIÓ I
RECURSOS PER A L'ESTUDI DE L'EDICIÓ DE L'EXILI
Coordina: **Jesús Gascón** (Universitat de Barcelona)

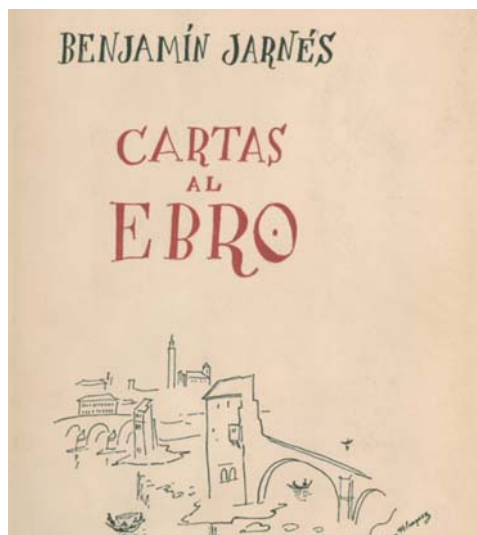
Lourdes Prades i Olga Giralt (CRAI Biblioteca del Pavelló de la República). *Els fons bibliogràfics i d'arxiu del Pavelló de la República per a la investigació de l'edició de l'exili: possibles línies d'investigació.*

Guadalupe Adámez Castro (Universidad de Alcalá, Grupo LEA-SIECE, AEMIC). *Ediciones subalternas: producción y lectura de boletines de noticias en los campos de internamiento del exilio español.*

Manuel Aznar Soler (Universitat Autònoma de Barcelona, GEXEL-CEDID). Presentación del número 22 (2020) de *Laberintos: revista de estudios sobre los exilios culturales españoles* (dosier: «Editores y editoriales del exilio republicano de 1939, ochenta años después. IV Jornadas Laberintos»).

Guadalupe Adámez Castro (Universidad de Alcalá, Grupo LEA-SIECE, AEMIC). Presentación del número 20 (2021) de *Migraciones & Exilios: Cuadernos de la Asociación para el Estudio de los Exilios y Migraciones Ibéricos Contemporáneos* (dosier: «Humorismo gráfico»).

Descans i Visita a l'exposició *Edició i exili: amb lletres i paper*

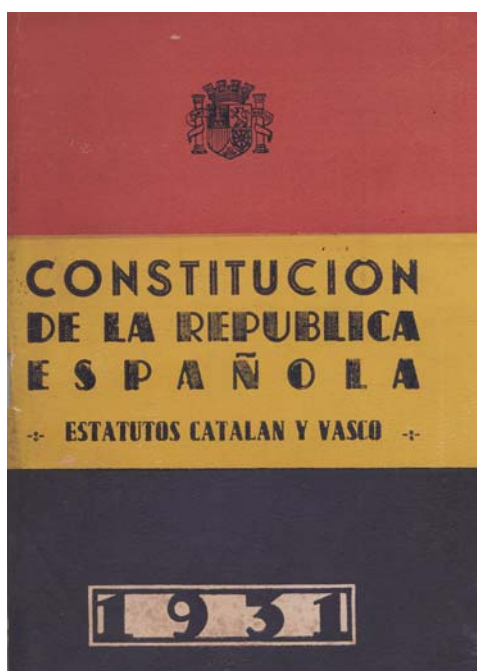

18.30 h SESSIÓ II
L'EDICIÓ DE LLIBRES. RELACIONS I ALGUNS NOMS PROPIS (I)
Coordina: **Lourdes Prades** (CRAI Biblioteca del Pavelló de la República)

Alejandra Torres Torres, Leonardo Guedes Marrero (Consejo de Formación en Educación del Uruguay). *Edición y exilio: la aventura editorial de Benito Milla y la creación del catálogo de Alfa* (en línia).

Federico Gerhardt (Universidad Nacional de la Plata). *Estrategias editoriales de Max Aub* (en línia).

Fernando Larraz (Universidad de Alcalá). *Ricardo Baeza en el campo editorial argentino (1940-1945)* (en línia).

Dimarts, 21 de juny

>>>> > AULA 206, SALA DE JUNTES

10.00h SESSIÓ III
FONTS I EINES DIGITALS PER A L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA DE L'EDICIÓ
Coordina: **Pedro Rueda Ramírez** (Universitat de Barcelona)

10.00h **Lluís Agustí** (Universitat de Barcelona). *Fuentes per a l'estudi de l'edició de l'exili.*

10.30h **Víctor Cid** (El Colegio de México. Biblioteca Daniel Cosío Villegas). *La labor editorial de los refugiados españoles: fuentes mexicanas para su estudio* (en línia).

11.00h **Carlota Álvarez Maylín** (CSIC). *El portal Editores y Editoriales Iberoamericanos EDI-RED como herramienta para la historia de la edición del exilio* (en línia).

11.30h Descans

12.00h **Sabina Batlle** (Universitat de Barcelona). *Humanitats digitals: eines per a la recollida, anàlisi i representació de dades.*

>>>> > SALA D'ACTES

16.00h SESSIÓ IV
L'EDICIÓ DE LLIBRES. RELACIONS I ALGUNS NOMS PROPIS (II)
Coordina: **Carina Rey** (Universitat de Barcelona)

Dúnia Gras (Universitat de Barcelona). *Las relaciones editoriales entre Joaquín Mortiz y Seix Barral.*

Alexandra Dinu (Universitat de Barcelona). *Seres de(l) exilio y política de rescate de los ecos líricos de (a)fuera en la colección Ocnos.*

Pep Sanz Datzira (Universitat Autònoma de Barcelona - Grup d'Estudi de la Traducció Catalana Contemporània). *Resistencia cultural i difusió literària: l'actuació de Josep Palau i Fabre.*

Marina Garone Gravier (Instituto de Investigaciones Bibliográficas. Universidad Nacional Autónoma de México). *Los trazos de Elvira Gascón en el mundo del libro en México* (en línia).

18.00h Descans

18.15h SESSIÓ V
L'EDICIÓ DE REVISTES
Coordina: **Teresa Ferríz** (Lletra-Universitat Oberta de Catalunya)

Maria de Núria Galí Flores (Universidad Nacional Autónoma de México - Palabra de Clío). *Algunas precisiones sobre el estudio de las revistas y publicaciones catalanas del exilio (1939-1970)* (en línia).

Fernando García Naharro (Europa-Universität Flensburg). *Francisco Giral como traductor de ciencia y editor de la revista Ciencia de México* (en línia).

Ángel Chávez Mancilla (Universidad Nacional Autónoma de México). *La orientación artístico-ideológica de la revista Nuestro Tiempo (1949-1953) de los exiliados españoles en México* (en línia).

19.30h CONFERÈNCIA DE CLAUSURA

Presentació: **Mònica Baró** (Universitat de Barcelona)

Ana Martínez Rus (Universidad Complutense de Madrid). *Los libros que pudieron ser y no fueron.*

20.00h Cloenda

COORDINADOR

Lluís Agustí

SEU DE LA JORNADA

Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals
Universitat de Barcelona
Edifici UB - Sants
Melcior de Palau, 140
08014 Barcelona
Metro: Sants-Estació

COMITÈ ORGANITZADOR

Lluís Agustí
Mònica Baró
Pedro Rueda

INSCRIPCIÓ

Assistència lliure i gratuïta. Places limitades. Podeu inscriure-us a l'enllaç d'inscripció: <https://forms.gle/L9dMqVoNy8bEbgMEA>

Les jornades es podran seguir en línia a través de Zoom: <https://bit.ly/3Ps96DN>

Imatge de portada: L'editor Costa-Amic davant la primera linotípia a Mèxic. Font: Arxiu familiar Costa-Amic Leonardo.

ORGANITZEN

COL-LABOREN

Centre de Recerca en Informació, Comunicació i Cultura

Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals

Toulouse

Proyecto I+D. HAR2017-84335-P